

حدود و دوزخ

www.ketab.ir

شہید محراب

آیة اللہ علیہ عبدالحسین بن تقییب رحمۃ اللہ علیہ

سرشناسه: دستغیب، سید عبدالحسین، ۱۳۹۲ - ۱۳۶۰.

Destghaib, Seyyed Abdulhusein

عنوان و نام پدیدآور: حسد و دروغ / سید عبدالحسین دستغیب.

مشخصات نشر: قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۸۸ ص.، ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س. م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۴۳-۱۶۷-۸

ISBN 978 - 600 - 143 - 167 - 8

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۷۴ - ۱۸۰. همچنین به صورت زیر نویس.

موضوع: حسد.

موضوع: Jealousy

موضوع: راستگویی و دروغگویی.

موضوع: Truthfulness and falsehood

نام مؤلف: سید عبدالحسین دستغیب.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ح ۵ / ۳ / ۲۰۵ BP

رده بندی دهکده: ۲۹۷ / ۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۶۸۹۰۰۰

حسد و دروغ

■ مؤلف: شهید محراب آیه الله العظمی عبدالحسین دستغیب

■ موضوع: معارف

■ قطع: رقعی

■ توبت چاپ: اول

■ چاپ و نشر: دفتر انتشارات اسلامی

■ تعداد صفحات: ۱۸۸

■ تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۵

■ شمارگان: ۱۰۰۰

پیشگفتار

حسادت ورزی در امور مادی است از ویژگی‌های بشر انسان، «حُب ذات»؛ یعنی «خود دوستی» است؛ هرچه خوب و لذت بخش است برای خودش می‌خواهد، لذا مایل است از دیگران گرفته شود و به برسد. معمولاً این حس در امور مادی با کار می‌رود؛ در چیزهای رفاهی، خوراک، لباس، مسکن، همسر، فرزند، مقام و مال، عنوان و شهرت و خلاصه چیزهایی که با جهات نفسانی و مادی سر و کار دارد.

غبطه در امور معنوی مطلوب است

جنبه‌های معنوی و الهی، حسد بردنی نیست بلکه غبطه و آرزوی آن مقام را از خدا کردن است بدون این که بخواهد از طرف گرفته شود. هرگز دیده یا شنیده نشده که پیغمبران [علیهم‌السلام] بر یکدیگر حسد برند، یا اولیای خدا بر یکدیگر، یا دیگران حسادت ورزند، اما هرچه از روحانیت و معنویت بیشتر کاسته می‌شود، حس حسادت، قوی‌تر می‌گردد و ظهور

بیشتری پیدا می‌کند.

اگر این بیماری ریشه کن نشود بلکه رها گردد، روز به روز ریشه دوانیده و در گفتار و کردار صاحبش منشأ شرور بسیاری می‌شود که باید از او به خدا پناه برد، همان‌گونه که در قرآن مجید تعلیم می‌دهد. (۱)

همچنین به ما یاد می‌دهد برای پیشگیری از پیدا شدن بیماری حسادت، از تکیه‌های واهی در امور رفاهی دیگران خودداری نماییم در آن جا که می‌فرماید:

«وَأَرْزُقُوا حَتَّىٰ آتَيْتُمْ بِهَا حَسَدًا أَوْ حَسَدًا بِرَأْسِهَا» (۲)

بعضی دیگر بر روی دل» (۲)

یعنی مال و مقام و منزلت، خوشیها و زینتهائی که بر دیگران داده است، آرزو نکنید.

علاج علمی حسادت

راه پیشگیری حسادت از طریق علمی و سپس عملی میسر می‌شود. باید [انسان] بی اعتبار بودن امور مادی را باور کند و بفهمد این کم و زیادیها در ذات شخص، چیزی نمی‌افزاید همان‌گونه که چیزی کم نمی‌کند. ارزش هر شخص بسته به جهات وجودی و حقیقی اوست، نه این امور واهی از زیادتی مال، یا مقام و عنوان. به خودش بقبولاند که جز

۱. «وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ» فلن: ۵.

۲. «وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ...» نساء: ۳۲.

به مقدار شکمش نمی خورد و جز به مقداری که توان بهره برداری از آن را دارد، بهره نمی برد و بقیه جز خیالات واهی، چیزی نیست.

در نتیجه انسان باید در علم و مقام عمل نیز بر عکس حسادت عمل کند، نه تنها بر طرف شدن نعمتهای مادی را از دیگران نخواهد بلکه خوشرفت باشد که به دیگری خیر رسیده است و این حقیقت را با تمرین پیاده کند.

راهنماییهای مهم اخلاق را به کار بندیم

کتاب حاضر که مجموعه ای از نوشته ها و بیانات حضرت آیه الله شهید سید عبدالحسین دستغیب در موضوع «حسد» است، به حق راهنمای جالبی برای پویندگان راه حقیقت و پویندگان فضائل و ملکات فاضله است. کمتر کسی می تواند ادعا کند از این حشر حسادت و خوی ناپسند، پاک است؛ آن حسدی که [به] تعبیر روایت ائمه را می خورد همچون آتش که هیزم را می خورد،^(۱) پس چه بهتر که سخنان این معلم اخلاق و مهذب نفوس و مرشد مردم را به گوش هوش بشنویم. از راهنماییهای دلسوزانه اش بهره بگیریم و به کار بندیم، باشد که در هر دو جهان ما را سودمند افتد.

در خاتمه از زحمات آقای «اسماعیل شفیعی» که در گردآوری این مجموعه متحمل زحماتی شده اند، تشکر می شود. امید است این آثار

۱ - عن ابی عبدالله علیه السلام قال: انّ الحسد یأکل الایمان کما تأکل النار الحطب (اصول کافی: ۲ / ۳۰۶ / ح ۲).

خیره، ذخیره آخرت مؤلف محترم و ایشان و دیگر دست اندرکاران نشر
و پخش آنها گردد بمنه و کرمه.

شیراز

سید محمد هاشم دستغیب

اردیبهشت ماه ۶۳

www.ketab.ir

فهرست مطالب

- ۵ پیشگفتار
- ۵ حسدوری در امور مادی است
- ۵ غبطه در امور معنوی مطلوب است
- ۶ علاج علمی حسد
- ۷ راهنماییهای مهم اخلاق برای کار بندیم

[بخش اول:] حسد

- ۱۰ حسد
- ۱۰ حسد چیست؟ و غبطه کدام است؟
- ۱۱ آیات قرآن درباره حسد
- ۱۲ انکار حق اهل بیت علیهم السلام از روی حسادت
- ۱۶ حسادهای زنانه
- ۱۸ به خدا پناه می برم از حسد
- ۱۹ روایات اهل بیت علیهم السلام درباره حسد
- ۲۰ ریشه های کفر
- ۲۲ فتوای فقهای اسلام [درباره حسادت]
- ۲۸ دلیل بر حرمت حسد

۳۰	حس رقابت غیر از حسادت است
۳۰	حس نیازمندی در کودک
۳۱	فرمایش محدث فیض و فاضل نراقی و پاسخ ایشان
۳۳	بحثی مختصر در حدیث مشهور رفع
۳۴	سد چیزی که همه دارند
۳۴	استعمال حسد به قلب هم می‌شود
۳۶	حسد با عصمت پیغمبران نمی‌سازد
۳۶	بر فرض حسد [مرفعه خصال، حسد] به معنی محسود است
۳۸	ریشه‌های حسد
۳۸	۱ - عداوت
۳۹	۲ - شرکت و خوف مراجع
۴۲	۳ - تعزز و تکبر و حب نفوس
۴۴	۴ - حرص و طمع
۴۵	۵ - بخل شدید
۴۶	درمان حسادت کلی
۴۸	درمان علمی حسد
۵۰	زیبانهای دنیوی حسادت
۵۰	۱ - ناراحتی همیشگی
۵۲	۲ - ناکامی همیشگی
۵۳	۳ - بیماری
۵۵	۴ - کوتاهی عمر
۵۵	۵ - حسد سلامتی را از بین می‌برد
۵۷	۶ - حسود همیشه تنهاست

- ۵۸ - حسود پیشرفت نمی‌کند ۷
- ۵۸ - زوال ایمان ۸
- ۶۰ - علما [غیر مهذب] را حسد هلاک می‌کند ۶۰
- ۶۱ - قاضی حسود برای قتل امام سعادت می‌کند ۶۱
- ۶۴ - علم به واقعیات به خواندن تنها نیست ۶۴
- ۶۴ - جاسدین زیر بار ولایت فقیه نمی‌روند ۶۴
- ۶۵ - آتش حسد دشمنان جمهوری اسلامی ۶۵
- ۶۶ - روز نماز به روز عزای دشمن ۶۶
- ۶۷ - حسد لشم از گناهان کبیره ۶۷
- ۶۸ - حسد چون آتش ایمان می‌خورد ۶۸
- ۶۹ - ریشه کفر ۶۹
- ۷۱ - زوال حسنات قلبی و ۷۱
- ۷۱ - عبادت بی روح ۷۱
- ۷۲ - حسادت ابلیس و بنی امیه ۷۲
- ۷۳ - پس چرا علما حسادت دارند؟ ۷۳
- ۷۴ - ساعتی هم در اندیشه حقایق ۷۴
- ۷۵ - درمان عملی ۷۵
- ۷۵ - ۱ - بدبینی و خوش بینی ۷۵
- ۷۵ - ۲ - قدح و مدح ۷۵
- ۷۵ - ۳ - کبر و تواضع ۷۵
- ۷۶ - ۴ - شماتت و تسلیت ۷۶
- ۷۶ - ۵ - عداوت و دوستی ۷۶
- ۷۷ - ۶ - ترک مصاحبت حسود ۷۷

- ۷ - انصراف از حسد به یاد خدا و آخرت ۷۷
- جهاد بزرگتر، مبارزه با نفس [است] ۷۸
- رفتار بزرگان دین و سران مشرکین ۸۰
- ظاهر کردن حسد ۸۶
- [آیا] حسد اختیاری است؟ ۸۷
- [حکیم] دشمنی کردن با مؤمن ۸۷
- میته باطنی حقد و حسد است ۸۹

[بخش دوم: دروغ

- پیشگفتار ۹۲
- چرا دروغگو ایمان ندارد؟ ۹۲
- جز آنچه خدا بخواهد نمی‌شود ۹۳
- ضرر دروغ از نفعش بیشتر است ۹۳
- خواندن برای به کار بستن است ۹۴
- دروغ ۹۶
- دروغ از بزرگترین کبائر ۹۶
- لعن ملک و بوی گند ۹۷
- قرآن مجید و دروغ ۹۸
- ۱ - دروغ فسق است ۹۸
- ۲ - دروغ قول زور است ۹۹
- ۳ - دروغگو ایمان ندارد ۹۹
- ۴ - دروغ اثم و گناه است ۹۹
- ۵ - دروغگو ملعون است ۱۰۰

- ۶- دروغگو رو سیاه است ۱۰۰
- ۷- دروغ از شراب بدتر است ۱۰۰
- ۸- بوی گند دروغ ۱۰۱
- ۹- فرار ملک ۱۰۱
- ۱۰- خداوند دروغگو را لعنت می‌فرماید ۱۰۱
- ۱۱- بوی گند دروغگو تا به عرش می‌رسد ۱۰۱
- ۱۲- حَمَلَةُ عَرَشٍ (ملائکه مقربین) دروغگو را لعنت می‌کنند ۱۰۱
- ۱۳- دروغ خراب کننده ایمان است ۱۰۱
- ۱۴- دروغ باعث چشیدن طعم ایمان است ۱۰۲
- ۱۵- دروغگو تحقیر دشمنی و کینه را در دلها می‌کارد ۱۰۲
- ۱۶- دروغگو مروتی را همه خلق کمتر است ۱۰۲
- ۱۷- دروغ کلید استیصال است که همه خیانت در آن است ۱۰۲
- ۱۸- دروغ فجور و دروغگر فاجر است ۱۰۲
- ۱۹- به واسطه یک دروغ هفتاد هزار ملک دروغگو را لعنت می‌کنند ۱۰۲
- ۲۰- دروغ نشانه نفاق است ۱۰۳
- ۲۱- دروغگو رأیش در مقام مشورت پسندیده نیست ۱۰۳
- ۲۲- دروغ زشت ترین مفرضهای نفسانیه است ۱۰۳
- ۲۳- دروغ انگشت بیچ شیطان است ۱۰۳
- ۲۴- دروغ بدترین رباهاست ۱۰۳
- ۲۵- دروغ مورت کفر است ۱۰۳
- ۲۶- دروغ از خبائث شمرده می‌شود ۱۰۴
- ۲۷- دروغ فراموشی می‌آورد ۱۰۴
- ۲۸- دروغ دری از درهای نفاق است ۱۰۴

- ۲۹ - عذاب ویژه دروغگویان ۱۰۴
- ۳۰ - دروغگو از نماز شب محروم است ۱۰۵
- ۳۱ - دروغ سبب خذلان الهی است ۱۰۵
- ۳۲ - بها و طراوت انسانی از دروغگو گرفته می شود ۱۰۶
- ۳۳ - دروغ بزرگترین خیانت است ۱۰۶
- ۳۴ - دروغ از گناهان کبیره است ۱۰۶
- ۳۵ - دروغ از ایمان دور بلکه ضد آن است ۱۰۶
- ۳۶ - دروغگرا از بزرگترین گناهکاران است ۱۰۶
- ۳۷ - دروغ حش را هلاک می کند ۱۰۶
- ۳۸ - دروغگو بایل رفاقت برادری نیست ۱۰۷
- ۳۹ - خداوند او [دروغگو] را هدایت نمی کند و راه حق را نشانش نمی دهد ۱۰۷
- ۴۰ - دروغ سبب گرفتن صورت استخوانی از دروغگوست ۱۰۷
- مراتب دروغ ۱۰۸
- دروغ بر خدا و پیغمبر صلی الله علیه و آله و امام ۱۰۸
- دروغ به هرجه باشد ۱۰۹
- ترجمه به خلاف هم دروغ است ۱۰۹
- [ترجمه صحیح] کار همه کس نیست ۱۰۹
- دروغ بر پیغمبر ۱۱۱
- نقل اخبار به شرط استناد ۱۱۱
- نقل به مضمون هم به شرطی جایز است ۱۱۳
- سوگند و شهادت و کتمان ۱۱۳
- دروغ مفسده دار ۱۱۳

- ۱۱۴ دروغ از روی مزاح و شوخی
- ۱۱۴ باید از هر نوع دروغ پرهیز کرد
- ۱۱۷ مبالغه‌گویی دروغ نیست
- ۱۱۷ دروغ کوچک و بزرگ ندارد
- ۱۱۸ رؤیای جعلی هم دروغ است
- ۱۱۸ آیا امثال هم دروغ است؟
- ۱۱۹ طعن و مثل زدن حضرت مجتبی علیه السلام
- ۱۱۹ پوشیدن به دروغ هم حرام است
- ۱۲۱ توریه چیست؟
- ۱۲۱ حکم توریه
- ۱۲۲ جاهایی که دروغ چیز است
- ۱۲۳ قسم دروغ برای رهایی مسلمانان
- ۱۲۴ برای مال کم [قسم] ارزش ندارد
- ۱۲۵ [انسان] حتی الامکان توریه کند
- ۱۲۵ اصلاح ذات البین
- ۱۲۶ اصلاح عبادتی بزرگ
- ۱۲۷ آب قلیل و کز، تأثیر و تأثر
- ۱۲۸ دروغ در جنگ
- ۱۲۸ وعده به اهل
- ۱۲۸ تجویز [این‌گونه دروغها به خاطر ضعف روایات] مشکل است
- ۱۲۹ دروغگویی در مقام خوف و رجا
- ۱۳۰ گفت و حال باید یکی باشد
- ۱۳۱ پس در دعاها چه باید کرد؟

- ۱۳۲ مراتب نسبت به هرکس [متفاوت است].
- ۱۳۳ یقین صادق و کاذب.
- ۱۳۴ سوگند دروغ [از گناهان کبیره].
- ۱۳۵ وعده عذاب در قرآن.
- ۱۳۶ فرمایش رسول خدا ﷺ.
- ۱۳۸ اقسام سوگند.
- ۱۳۸ [۱] سوگند واجب.
- ۱۳۸ [۲] سوگند مستحب.
- ۱۴۰ حضرت سجاد سوگند می‌برد.
- ۱۴۰ تأکید مطالب حرمت.
- ۱۴۱ [۳] سوگند مکروه.
- ۱۴۲ راهنمایی حضرت مسیح.
- ۱۴۲ سوگند به سایر محترمان.
- ۱۴۳ [۴] سوگندی که همیشه حرام است.
- ۱۴۴ کفاره سوگند حرام.
- ۱۴۵ حضرت صادق علیه السلام و منصور دوانیقی.
- ۱۴۶ آیا قسم به برائت [منافاتی با حرمت ندارد].
- ۱۴۷ توبه از قسم دروغ.
- ۱۴۸ [حکم] قسم بر التزام در آینده.
- ۱۴۹ قسم در امر مرجوح باطل است.
- ۱۵۱ اقسام سوگند.
- ۱۵۲ گواهی دروغ.
- ۱۵۳ روایات [که قول زور را متفاوت معنا کرده‌اند با هم] منافاتی ندارند.

- ۱۵۴ وعده آتش بر گواهی دروغ.
- ۱۵۶ گواهی باید از روی علم باشد.
- ۱۵۷ شاهد دروغ باید رسوا شود.
- ۱۵۸ [گواهی دهنده به دروغ] هرگز گواهی اش پذیرفته نیست.
- ۱۵۹ [شاهد زور] غرامت را باید بپردازد.
- ۱۵۹ توبه از گناه [قول زور].
- ۱۶۰ بد گفته فاسق ترتیب اثر ندهید.
- ۱۶۱ محرمیت از محضر عالم و.....
- ۱۶۲ ولید بن اسحاق [اصنافه] بنی المصطلق.
- ۱۶۴ دهان دروغ گو [در آخرت] می بندند نه معترف [را].
- ۱۶۶ گواهان متعدد در محامه عدل الهی.
- ۱۶۷ گواهان برای تائب بدگناه گواهی نمی دهند.
- ۱۶۸ کیفیت گواهی اعضا و جوارح.
- ۱۷۰ برای خدا گویا کردن دست و پا مثل زبان است.
- ۱۷۲ تسبیح را با سر انگشت بشمارید که گواهی دهد.
- ۱۷۴ ● فهرست منابع و مآخذ.
- ۱۸۰ ● فهرست مطالب.